

سید محمد مهدی موسوی

گزارشات

«۴»

پنجاه سفارت ایران در لندن

شیخ محسن خان مشیرالدوله - ۱۲۸۴ تا ۱۲۸۸ ه. ق

در گزارش شماره ۱۴ مورخ ۲۵ شعبان ۱۲۸۵ - ق مجدداً شرح مفصلی درباره لزوم احداث بنادر مجهز در سواحل خلیج فارس و خرید کشتی های جنگی و تجاری نیروی دریائی نوشته و گفتگوهایی که با وزیر خارجه انگلیس در این زمینه نموده است گزارش داده و می نویسد :

«جناب لرد استنلی گفت ابیاع کشتی و تهیه اسباب بحریه از برای دولت ایران مشکل است زیرا که هنوز دولتشما از مخارجی که متنضم این کار است استحضار کافی ندارد و یقین داریم که بعداز استحضار اقدام نخواهند کرد...»
(ص ۹۸)

شیخ محسن خان در همین گزارش مشروح جوابهایی که وزیر خارجه انگلیس داده تا سرانجام از او قول گرفته است که صاحب منصبی را برای

تأسیس و تنظیم نیروی دریائی بایران بفرستد ذکر کرده و مجدداً لزوم ایجاد بحریه و مراقبت از حقوق و منافع ایران در بنادر و جزایر و سراسر خلیج فارس را بدولت یادآور میشود.

ظاهرآ مقارن همین ایام نماینده انگلیس در بندر بوشهر اقدامات و مداخلاتی در جزایر بحرین نموده است که دولت ایران به نماینده خود در انگلیس مستور داده است نزد مقامات انگلیس از اقدامات مزبور شکایت نموده و اعلام نماید که مداخله در امور بحرین بدون اطلاع و اجازه دولت ایران مخالف روابط دوستانه موجود دوکشور میباشد ... وهم چنین براثر شورش و کودتایی که توسط طوایف وهابی در مسقط و عمان صورت گرفته امام مسقط از کار برگنار میشود ... وزیر مختار ایران در لندن بوزارتخارجه مبنی و مسد که از فرست باید کمال استفاده را نموده و بندر عباس و مضافات آنرا از زیر سلطه و حکومت امام مسقط بپرسنند ... قسمتی از گزارش اوچنین است:

« شرحی در باب حرکت فوق العاده عالیجاه بالیوڈ انگلیس مأمور بوشهر نسبت بجزیره بحرین در ۸ شهر ربیع مرقوم فرمودند . چهار روز قبل زیارت شد . وقتی بود که وزراء قدیم (انگلیس) همگی استغفاء داده بودند و وزراء جدید هنوز داخل عمل نشده بودند . مراقب است همین که اجزاء وزارتخارجهها درست مشخص شد و داخل عمل گشتند انشاء الله بدون قوت وقت بتدا بیرون اصلاح فقره مزبور اقدام خواهد شد ... البته واقعه امام مسقط هم تا بحال بعرض جنابعالی رسیده است که طایفه وهابی امام مسقط را بپرسن کرده و آنجارا متصرف شدند . در اینصورت قرار اجراه بندر عباس و مضافات برهم خورده راجع بدولت و داخل در تحت اداره حکومت فارس می شود . باعتقاد قدوی این فقره از حسن اتفاقات است زیرا که تصرف بیگانه بهرام و رسم که باشد در آن سواحل بالمال برای اولیای دولت علیه مایه اشتغال خاطر خواهد شد ... »

(ص ۹۸ - ۹۹ - ۱۰۰ - ۱۲۸۵ شعبان ۲۵ مورخ گزارش مودع - ق)

و در گزارش دیگری اینطور نوشته است :

د دوروز قبل که با جناب لرد کلارندان (وزیر خارجه انگلیس) ملاقات کردم بعد از گفتگوهای بسیار گفت: من خیرخواه دولت علیه ایران هستم و خیال من اینست که روز بروز بمراتب دوستی بین دولتين بیفزایم ولی بطور صريح میکویم تا از برای دولت ایران اسباب حفظ نظم و پرسناری جزایر خلیج خواه بحرین باشد و خواه جزایر دیگر فراهم نشود و تواند شان بیرق خود را در آن سواحل حفظ کند - از طرح این مسائل باید احتراز نماید. ملت انگلیس تجارت کلیه در خلیج و شط العرب دارد و شب و روز سفایین تجارتی ما در آن سامان تردد میکند و اعراب سواحل خلیج و اهالی جزایر آنجا غالباً دزد دریا هستند اگر در کمال سختی حفظ نظم نکنیم و باحتساب آنجا نپردازیم اغتشاشات کلیه در آن اطراف پیدا خواهد شد و مایه ذحمت و مرارت هردو دولت خواهد بود و تا دولت علیه قدرت ضمانت امنیت و حراست خلیج را ندارد ما از این نوع اقدامات خودداری نمیتوانیم کرد و در حقیقت بی مزد و ذحمت خدمتی بدولت علیه میکنیم ... البته بواسطه ظهور این قبیل امور اهمیت تهیه اسباب بحریه در خلیج فارس در نظر پیش بینی اولیای دولت علیه اکنون میرهن و محقق است که شروع به بنای قوت بحریه از برای دولت علیه از جمیع امورات مهم تر است و مصارف آن لازمترین مصارف دولت میباشد . دولت علیه با آنکه صاحب خلیج و مالک دهنده شط العرب و دروازه عراق عرب است چرا باید در احتساب حفظ نظم آنجا محتاج بدولت انگلیس باشد ...

(ص ۱۴۷-۱۴۸ مورخ ۶ دیج الاول ۱۲۸۶ق)

در یکی دیگر از گزارشات خود نوشته است :

..... بالجمله اکنون حفظ حالت و استقلال دولت جاودید آیت در جزایر و سواحل خلیج بسته بحسن تدبیر اولیای دولت

علیه است و بدون استعداد و قوّة بحریه حفظ حقوق در آن سامان غیر ممکن است و چنانکه سابق مuron من داشتمان تا ترتیب اوضاع بحریه بطوری که به حفظ نظم و اختساب خلیج کفايت کند از برای دولت علیه حاصل نشود در مسائل دائم خلیج و جزایر و سواحل باید طفره رفت مکر وقتی که حق دولت در معرض بطلان باشد چنانکه در فقره بحرین بود که آنوقت پرو قست کرده و بهمان حالت باید گذاشت ،

(من ۱۵۱ - ۱۵۲ مورخ ۱۴ ربیع الاول ۱۲۸۶ - ق).

و باز در گزارش دیگر نوشته است :

..... چون دایره تجارت دولت عثمانی در خلیج و شط العرب تا بغداد و موصل و داخله عربستان بسیار وسیع و مهم است و علاوه بر این موجبات پولنیکه خود رانیز بواسطه شط العرب و فرات و دجله مقتضی يك نوع تسلط در خلیج فارس میدارد. علیهذا در پی بهانه و فرست است که باجرای نیت خود پیرداد. راه این خیالات را مسدود نمی کند مگر تحصیلات دهنده شط العرب و محمره واستحکامات هرمز و شروع دولت علیه بر ترتیب اوضاع بحریه و تهیه بندرات حریه ... باعتقاد کمترین هر قدر اولیای دولت جاوید آیت زودتر باجزای این نیت همت گمارند دیر است و کمال و جوب و اهمیت این کار را آینده ثابت خواهد کرد والا رقت در فته دست تسلط دولت علیه از خلیج فارس و توابع آن کوتاه شده بحر مزبور نیز که بجمعیع ممالک شرقیه و غربیه و شمالیه اتصال دارد برای دولت جاوید آیت بی و در حکم حالت بحر خزر خواهد بود) (من ۲۱۵ - ۲۱۶ مورخ ۱۶ ذی قعده ۱۲۸۶ -

در گزارش دیگر می نویسد :

..... باعتقاد کمترین بنده دولت انگلیس نسبت بدولت علیه بیغرض

قر است . بلکه برای حفظ هندوستان طالب قوت دولت علیه است . علی -
الخصوص این اوقات که ترقیات و پیشرفت دولت روسیه را در ترکستان مشاهده
می کند و حالت متزلزل افغانه را نیز محکم و موثر نمیداند و همچنین
خليج فارس که بجهة اولیای دولت علیه مایه اشتغال حواس شده است اگر
در تحت حمایت کشتهای دولت انگلیس نبود با حالت حالیه بحریه دولت
علیه حالا حقوق دولت علیه در خليج مزبور متزلزل شده بود ... عموم دول
همیشه در فکر آن هستند که دریای هند و خليج فارس جای پائی داشته باشند
و دولت عثمانی که این اوقات به حالت خود مختلف شده بر قریب اوضاع واستحکام
اساس دولت خود همت گماشته است با وجود توسعه که رفته رفته در تجارت
بنداد و بصره و دهانه شط العرب حاصل می شود اهمیت تسلط و مداخله خود
را در خليج فارس دانسته است . اگر تسلط و مداخله دولت انگلیس در خليج
برای دولت مزبور سد راه نبود با ملکیت ساحل جنوبی خليج بهانه بزرگی
در دست داشت ...

حال شوستر بمثیل بنداد بلکه به اکثر جهات و داخل تر بودنش بهتر و
مهتر از بنداد است و اگر اولیای دولت علیه اندک توجهی می فرمودند سفایر
و مراوده و تجاری که امروز در بنداد است بشوستر نقل میشد(۱) . چنانکه
سابقاً اهمیت و منافع تجارت شوستر زیاده از اندازه بود و تواریخ شاهد آن
است و همچنین بندر محمره (بندر خرمشهر کنونی) مثل داردانل اسلامیبول

۱ - برای آنکه توجه خواسته زا در مورد پیشنهادات طلائی شیخ
محسن خان در خصوص مرکزیت شوستر و محمره با توجه بسوابق تاریخی و
مرکزیت تجاری شوستر و انتقال موقعیت فعلی بنداد به شهر مزبور بایدیاد
آوری کنم که اساس کوشش پنجاه ساله انگلیس ها - بمنظور تحصیل امتیاز
کشتی رانی کارون یا همان فعالیتی که بعلت محدودرات سیاسی برای دولت
ایران در اعطای امتیاز انحصاری به انگلیس ها منجر بصدور فرمان - « آزادی
کشتی رانی در کارون » گردید تحصیل همین نتیجه های بوده است که
بالاجرای پیشنهادات طلائی وزیر مختار ایران در لندن بدست می آمد ...

است. اگر اولیای دولت باستحکام بندر مزبور و تهیه و آبادی و اسباب مراوده آنجاتوجه میفرمودند تمامی شط العرب در تحت تسلط و اختیار دولت علیه‌می‌بود . . . عظم و اعتبار و قوت دولت بسته بتجارت و مقدمه مراوده او با خارج است و راه طبیعی مراوده و تجارت غیر از دریا چیست ؟ (ص ۳۱۰ - ۳۱۱ گزارش مورخ ۲۷ رمضان المبارک ۱۲۸۷ - ق)

و در یکی دیگر از گزارشات خود نوشته است :

« مراوده و تجارت اگر بتواریخ مراجمه شود در سوابق ایام باضعاف مضاعف در شوستر بود و اکنون هم کشتی تا شوستر با کمال سهولت می‌رود و همچنین از سمت بندر محمره چه برای پولتیک و چه برای تجارت . . . مکرر معروض افتاده اگر اولیای دولت جاوید آیت اندک توجیه فرمایند چندی نمی‌گذرد که بندر محمره و شوستر هر دو بندر معتبر و تجار گاه‌عظمیم شده مراوده و تجارت بغداد به اماکن مزبور تحويل می‌شود . . . » (ص ۳۲۲ - گزارش ۱۵ ذیقعده ۱۲۸۷ ق)

در تعقیب گزارشات قبلی نوشته است : == « خدایگان امکن مکرر حاصل اطلاعات و عقیده خود را در باب حالت حالیه و مخاطرات آینده خلیج فارس بعض حضور عالی رسائیده‌ام و بارها اهمیت ولزوم فوری شروع تهیه اوضاع بحریه را با دلایل آن معروض داشته‌ام . حفظ استقلال دولت علیه در خلیج فارس و بندرات و جزایر آن بدون مختصر قوه بحریه غیرممکن است تجارت و مراوده دول سایرہ عموماً و دولت عثمانی خصوصاً بواسطه سرعت و سهولتی که روزبروز در حرکت حمل و نقل مال التجاره و متعددین حاصل می‌شود اهمیت پیدا کرده و مضاعف می‌شود . افتتاح نهر سویس (کانال سوئز) حالت آن صفات را بکلی تغییرداده و این روزها هم مسئله راه آهن از اسکندریون و جلب واذکنار فرات تا بصره بجهت اتصال بحر سفید به خلیج فارس بواسطه اهتمامات ایلچی کبیر عثمانی در پادشاهی انگلیس طرح شد . اگر راه مزبورهم ساخته شود چنان که احتمال کلی می‌رود مراوده و تجارت در خلیج صدبریک اضافه خواهد شد و حالت پولتیک آن حدود نیز بهمان سبب

تفییر و اهمیت خواهد یافت.

اکنون خیال دولت عثمانی جداً متوجه خلیج مزبور است و میخواهد به روشیله که صورت امکان پذیرد دست تصرف و تسلط به خلیج و جزایر آن دراز نماید. اوقاتیکه او لا مسئله بحرین طرح شد قبل از آنکه ایلچی کبیر و اولیای دولت عثمانی مستحضر شوند. کمترین عمل را با لرد کلارندون (وزیر خارجه انگلیس) گذرانیده سند قبول پرتوست را حاصل نمودم. چنانکه همان اوقات بعزم حضور عالی رسانیدم که دولت عثمانی بعد از استحضار از فقره مزبور به ایلچی کبیر خود ایراد و اظهار اتزجار نمود که چرا مانع قرار داد مذکور نشد در غایله ثانیه که مجدداً عنوان مطلب شد ایلچی کبیر عثمانی فرصت یافته خود را داخل مسئله کرده با اظهارات تحریربری و شفاهی پرداخت ولی لرد کلارندون جواب صریح داد که هیچ وقت دولت عثمانی در جزیره بحرین صاحب حق نبوده، در سوال ایام در تصرف ایران بوداین اوقات هم ادعای مالکیت و پرتوست نمود دولت انگلیس هم پرتوست مزبور را به ملاحظه گرفت دیگر ایلچی کبیر عثمانی ایستادگی نکرد ولی جداً متوجه ازدیاد قوه بحریه در بصره و بغداد هستند و چنان که سابقاً عزم کرده بودم چهار فرونده کشته جنگی در انگلستان ابیتاع کرده به بصره فرستادند تا چندی قبل به بهانه تنبیه و گوشمال اعراب سواحل جنویه خلیج چند کشته جنگی با قلیلی قشون به بحرین و جزایر هم جوار آنجا فرستادند کمترین مستحضر شده با «لرد غرانویل» و «دودکار خایل» وزیر هند و «رالنس صاحب» ملاقات و گفتگو کردم با کمال مساعدت بدولت عثمانی اظهار اتزجار کرده ایشان را به ترک این نوع اقدامات دعوت نمودند. از طرف دولت عثمانی هم گوشمال اعراب آن سواحل را عذر آوردند و غایله برطرف شد .. ولی محققآ پیشنهاد اولیای دولت عثمانی استقلال تامه در خلیج و جزایر آن جاست عجالتاً ساکت شده منتظر فرصت مساعدتر می باشند هر وقت بدست آمد بدون حرف با اقدامات قویه خواهند پرداخت این اوقات دولت انگلیس سد راه خیال آنان است ولی اذکجا معلوم است که مقتضای واردات و حبادت

آینده تغییری در خیال و پولنیک دولت مزبوره در آن حدود ندهد ۴ همین که راه آهن کنار فرات ساخته شد و تجارت آن دو دولت صورت دیگر پیدا کرد و تنخواه گزار تبعه انگلیس در آنجا مرهون شد و در نفع وضرر تجارتی و پولنیکی باهم شریک شوند بلا حرف تغییرات کلیه در پولنیک دولتین مزبورتین حاصل خواهد شد .

بالجمله همت اولیای دولت جاوید آیت اگر قویاً متوجه حالت خلیج و تهیه اوضاع بحریه و ترتیب موجبات بنادر نشود بدون حرف استقلال و حقوق ثابت دولت در خطر عظیم خواهد بود

(ص ۳۵۴ - ۳۵۵) گزارش مورخ ۴ جمادی الثانیه ۱۲۸۸ - (ق) صرفنظر از گزارشات متعدد درباره حقوق ایران در خلیج فارس و تنگه هرمز و جزائر و بنادر خلیج و شط العرب که قسمتهایی از آن در این یادداشتها نقل شد . وزیر مختار ایران در لندن طی پنجمسال بیش از بیست گزارش در اطراف مالکیت بحرین و گفتگوها و مکاتباتی که با وزارت خارجه و وزارت مستعمرات و فرمانفرماهی هند به عمل آورده برای اطلاع وزیر خارجه و مقامات مسئول دولت ایران ارسال داشته است که چون اصل موضوع دیگر مورد توچه مردم ایران نیست برای اختراز از اطالله کلام از نقل قسمتهایی از عین گزارشات او خودداری شد و بطور خلاصه توضیح میدهد که : مسئله بحرین در آن سالها به این صورت میان دو دولت مطرح مذاکره و گفتگو بوده است:

تا سال ۱۲۸۷ - ق غالباً نهایندگان و نایب الحکومه های از جانب حاکم فارس مأمور اقامت در بحرین بوده اند و آخرین کسی که بشرح گزارشات حاج شیخ محسن خان در جزایر بحرین اقامت و مأموریت داشته شخصی بنام (میرزا مهدی خان) میباشد و در سال ۱۲۸۵ - ق نهایندگان انگلیس در بوشهر از غیبت نایب الحکومه ایران در جزایر بحرین استفاده کرده و مداخلاتی در امور داخلی آن جزایر مینماید . دولت ایران پس از اطلاع از جریان پنهانی خود در لندن دستور میدهد که موضوع را با وزارت خارجه انگلیس در میان گذاشته و بمداخلات بالیوز انگلیس مقیم بو شهر در

مورد بحرین اعتراض نماید.

وزارت خارجه انگلیس با مشورت وزارتین مستعمرات و هندوستان و نایب السلطنه هند ابتدا حقوق ایران در جزایر بحرین را انکار نموده و دخالت نماینده خوش را به بهانه تعقیب دزدان دریائی و جلوگیری از برده فروشی جلوه داده است. اما بعداً بر اثر اقدامات و مذاکراتی که وزیر مختار ایران بعمل می‌آورد سرانجام وزارت خارجه انگلیس پیشنهاد می‌کند که موضوع به حکومت دولت فرانسه و گذار شود و سپس در مقابل دلائل و مدارک مشیت حقوق ایران رسماً و کتبأً حقوق و مالکیت ایران را در جزایر بحرین قبول و تصدیق نموده و قول میدهدند که بعد از این هیچگونه دخالتی در داخل خاک جزایر مزبور توسط اتباع و مأمورین دولت انگلیس و حکومت هندوستان بعمل نخواهد آمد و فقط نیروی دریائی انگلیس در حدود امور تجارتی و تعقیب دزدان دریائی و جلوگیری از خرید و فروش برده در سواحل آن جزایر مانند سایر سواحل و جزایر و بنادر خلیج فارس رفت و آمد خواهند کرد.

وزیر مختار ایران با خوشحالی و سرت فراوان شرح موقفیت خوش

وعین نامه وزارت خارجه انگلیس را همراه گزارشات خود بوزارت خارجه اطلاع داده و علاوه می‌کند «تا زمانیکه دولت شاهنشاهی برای حفظ حقوق تاریخی و اساسی خود در خلیج فارس نیروی دریائی کافی و کشنیهای جنگی و بنادر مجهز ندارد بهتر است بهمین مقدار اقرار و اعتراف دولت انگلیس قناعت نماید و بعلاوه همواره مأمورینی در جزایر بحرین داشته باشد» (صفحات ۱۰۹-۱۱۲-۱۱۹-۱۲۹-۱۳۱-۱۳۲ + ۱۳۳ تا ۲۶۵ پیشنهاد حکومت دولت فرانسه ۱۳۷ تا ۱۴۴-۱۴۶-۱۶۱-۲۱۶ تا ۲۰۱-۲۲۶-۲۲۱-۲۶۵ - ۲۶۸ - ۳۰۸ تا ۳۱۱-۳۲۱ دفتر گزارشات شیخ محسن خان)

از مطالعه مجموع گزارشات وزیر مختار ایران در زمینه لزوم توجه فوری بمسئله خلیج و حقوق ایران در جزایر و بنادر و تکله هرمن و حفظ حراس است از آن وی اعتنای و سکوت مرگبار جمیع مقامات دولت ایران به

موضوعی با آنهمه اهمیت امروزه متوجه میشویم که حقوق ایران بدست چه کسانی سپرده بوده است و با چه مقدار سهل انگاری و بی توجهی آنرا بدام و دامان و در کام بیگانگان انداخته اند ...

در اوقاتیکه حاج شیخ محسن خان این گزارشات را در باره مالکیت بحرین و حقوق ایران در جزایر و بنادر و دهانه خلیج و تنگه هرمز بوزارت خارجه ایران نوشته است مالکیت ایران در بحرین مورد تجدیدکسی نبودو برای حاکمیت ایران در دهانه خلیج و مالکیت جزایر مجاور آن بحث و حدیثی وجود نداشت و از حکام رأس الخیمه و شارجه وغیره هم نشانی نبود اما غفلت و بی اعتنای پادشاهان وقت و دولتهای مستول در ایران .. کار حقوق مسلم و مالکیت بلا معادض ایران در خلیج و جزایر و بنادر و دهانه آنرا بهجایی کشانید که عمال و ایادی هشیار و آگاه استعمار در کمال حوصله و بترتیب توبت و اهمیت برای هر جزء انسواحل و بنادر جزایر و نقاط سوق - الجیشی و تجاری این منطقه حساس مالک و مدعی تراشیدند و بفرآخور حال هر یک از ایادی دست نشانده سوابق تاریخی و حقوق قدیمی همراه با نسبنامه و اسناد مالکیت و سبق تصرف برای ایشان ساختند و بدستشان دادند و سپس با یک؛ یک؛ آنان قراردادهای دو جانبه منعقد نموده و آرشیو اسناد و مدارک سیاسی خویش را با این قبیل اوراق حساب شده ! ! و ساخته و پرداخته ۱۱۱ تکمیل نمودند تا اگر روزی زمامداران غافل ایران از خواب خرگوشی برخواسته و چنانکه وزیر مختار ایران در لندن مکرر در مکرر نوشه و بیاد آور شده است در مقام استیفاء و تملک حقوق تاریخی خود در خلیج فارس و بنادر و جزایر برآمده بفکر تدارک نیروی دریائی و تهیه کشته های جنگی و تجاری افتادند سو کارشان با حقوق شناخته شده آلات و ایادی محلی استعمار باشد !! و فی المثل شیخ رأس الخیمه علیرغم دم خرسی که از حقوق

تاریخی ایران بر کاکل نام او نسب است !!! (۱) از ساحل جنوبی خلیج مدعی مالکیت جزایر تنب کوچک و بزرگ بشود درحالیکه این جزایر در کنار آبهای ساحل شمالی خلیج قرار دارد و برطبق تمام موازین حقوق و تعاریف بین المللی مالکیت آن به صاحبان اراضی ساحل مجاور تعلق دارد و صرفاً باستناد اینکه در قرارداد های محرمانه که با انگلیسها منعقد شده و ایشان بقول معروف (از کیسه خلیفه بخشیده اند !) و جزایر متعلق بایران را در ملکیت فلان شیخ و بنوان شکارگاه او !! شناخته اند خدشه ای بر حقوق تاریخی و مسلم ایران وارد نمیکند ... درصورتیکه درسراسر این تفریجگاه یا شکارگاهها جز مار و تخته سنگ چیزی وجود ندارد و ساکنین سواحل جنوبی کسی جز همان هایی که در طی دو قرن دولت انگلیس ایشان را دزد دریائی خوانده و به بهانه جلوگیری از دست درازی ایشان و ممانعت از برده فروشی توسط آنان و بنوان حفظ و حراست از کشتیهای تجاری خویش در پهنه خلیج نفوذ کرده اند نمیباشد ... (ادامه دارد)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی پرتال جامع علوم انسانی

۱- **رأس الخيمه** : نام یکی از امیرنشین های کوچک ساحل جنوبی خلیج فارس (یا بقول مأموران سیاسی انگلیس صالح متصالح) است ... وجه تسمیه « رأس الخيمه » اینست که قوای اعزامی نادرشاه افشار به سواحل جنوبی خلیج و جزایر بحرین این سرزمین را مخیم خویش ساختند و چادرهای خود را در آنجا برپا کردند و متناسبت اقامت سپاهیان مزبور و باشarde بجادرهای (خیمه های) آنان پایگاه موقتی مزبور را « رأس الخيمه » نام نهادند .